

ORTAK GELECEĞİMİZ İÇİN SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ NELERDİR?

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, diğer bir deyişle Küresel Hedefler, yoksulluğu ortadan kaldırmak, gezegenimizi korumak ve tüm insanların barış ve refah içinde yaşamasını sağlamak için evrensel eylem çağrısıdır.

Bu 17 Hedef, Binyıl Kalkınma Hedeflerinin başarılarının üzerine inşa edilmekte; bir yandan da diğer önceliklerin yanı sıra iklim değişikliği, ekonomik eşitsizlik, yenilikçilik, sürdürülebilir tüketim, barış ve adalet gibi yeni alanları içeriyor. Hedefler birbiriyle bağlantılıdır; bir hedefte başarının anahtarı, birbiriyle ortak yönleri olan sorunları hep birlikte ele almaktır.

SKH'ler, gelecek nesiller için yaşamı sürdürülebilir biçimde iyileştirmek için, bugünden doğru seçimleri yapacak şekilde ortaklık ve pragmatizm ruhuyla yürür. Tüm ülkelere, kendi önceliklerine ve dünyanın karşı karşıya olduğu çevre sorunlarına uygun olarak benimseyecekleri açık rehberlik ve hedefler sağlar. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, kapsayıcı bir gündemdir. Yoksulluğun kök nedenlerine iner ve hem insanlar hem de gezegenimiz için pozitif değişiklik yapmak üzere bizleri birleştirir. "2030 Gündemi'ni desteklemek UNDP'nin birinci önceliğidir" diyor UNDP Başkanı Helen Clark. "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri; yoksulluk, iklim değişikliği ve çatışmalar gibi, dünyamızın karşı karşıya olduğu ağır zorlukların bazılarını çözümlememiz için bize ortak bir plan ve gündem sağlıyor. UNDP, ilerlemeyi sağlayacak ve ülkeleri sürdürülebilir kalkınma yolunda destekleyecek deneyim ve uzmanlığa sahiptir."

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ

DÜNYAYI DEĞİŞTİREN 17 HEDEF

UNDP’NİN ROLÜ NEDİR?

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, Ocak 2016’da yürürlüğe girmiştir ve takip eden 15 yıl boyunca UNDP politikası ve finansmanına rehberlik edecektir. Birleşmiş Milletler’in öncü kalkınma ajansı olarak UNDP, 170’den fazla ülke ve bölgede çalışmaları vasıtasıyla hedeflerin uygulamaya konulması için eşsiz konumdadır.

UNDP stratejik planı yoksulluğun azaltılması, demokratik yönetim ve barışı yapılandırma, iklim değişikliği ve afet riski, ve ekonomik eşitsizliği içeren temel alanlara yoğunlaşmıştır. UNDP, hükümetlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri’ni kendi ulusal kalkınma planları ve politikalarına entegre etmelerine destek sağlar; Binyıl Kalkınma Hedefleri kapsamında kaydedilen ilerlemenin daha da hızlanması için birçok ülkeye destek sağlayan UNDP’nin çalışmaları devam etmektedir.

Çok sayıda hedefe yönelik olarak çalışma geçmişi UNDP’ye, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri’nde belirlenen hedeflerin hepsine 2030 yılına kadar ulaşmasını sağlayacak değerli deneyim ve politika uzmanlığı sağlamaktaysa da UNDP’nin bunu tek başımıza yapması mümkün değildir. Gelecek nesillere daha iyi bir gezegen bırakmak amacıyla Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri’nin gerçekleştirilmesi için UNDP’nin hükümetlerin, özel sektörün, sivil toplum kuruluşlarının ve vatandaşların ortaklığına ihtiyacı bulunmaktadır.

NEDEN SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM?

Türkiye’nin temel ürünü kitle turizmidir ve bunu korumak önemlidir. Ama bunun dışında turizmi 12 aya ve ülke geneline yaymak, turizm gelirlerini artırmak için yukarıda bahsi geçen turizm alanlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte dünyada çevreye olan hassasiyet artmaktadır. Dünyada çevrenin önemi arttıkça sürdürülebilir turizmin önemi daha da ön plana çıkmaktadır. Bilinçsiz yapılaşma, doğa içinde dönüşmeyen, kaybolmayan atıklar çevre kirliliğine neden olduğu gibi iklim değişikliklerine hatta canlıların yok olmasına kadar zincirleme bir etki göstermektedir. Son yılların seyahat trendlerine bakıldığında çevre duyarlılığı yüksek olan birçok seyahat sever kitlesi bulunmaktadır. Bugün artık ekolojik ve biyolojik çeşitlilik dengesini bozmadan günün ihtiyaçlarını karşılamak turizm pazarlaması açısından önemli bir artı değer sağlamaktadır. Dolayısıyla sürdürülebilir turizm, bugünün bir değeri olduğu gibi gelecek kuşaklara temiz bir çevre bırakma noktasında da çok önemlidir. Koruma-kullanma dengesini gözetten bir turizm anlayışı her açıdan kazan-kazan etkisi yaratmaktadır. Yapılan araştırmalara göre uluslararası seyahat edenlerin yüzde 87’si sürdürülebilir turizm çerçevesinde seyahat etmek istediğini ifade etmektedirler. Bu araştırmalara göre tatilcilerin üçte ikisi, çevre dostu turizm tesislerinde kalma eğilimindedir. Sürdürülebilir turizm alanında yurt dışında da çok güzel örnekler mevcuttur. Örneğin Avusturya, Werfenweng’de “gentle mobility” (ılımlı hareketlilik) kavramıyla karşımıza çıkmaktadır. Bu model topluluk, tren bağlantıları, elektrikli araçlar, at arabaları ve eko araçlarla tamamen çevre dostu araçlarla seyahati teşvik etmektedir.

Bir diğer çarpıcı örnek de Hollanda’da hayata geçmiştir. Doğal hayatı koruma konusunda önemli çalışmalara imza atan Hollanda’da vahşi hayvanların geçişine uygun olarak yeşil alanlarla kaplı 600’e yakın üst geçit bulunmaktadır. Ülkemizde de “Zero Carbon Antalya by 2030” projesinin başlatılması sürdürülebilir turizm açısından umut vericidir. Sürdürülebilir turizmin sosyal değerlerin sahiplenilmesi, refahın artmasında da katkısı büyüktür. Turizme yerel halkın katılımı sürdürülebilir turizmin yarattığı katma değerden yararlanması için yeni projelerin geliştirilmesi ve bu pastanın büyütülmesi gerekmektedir. Bu nedenle hem gelecek nesillere daha yaşanılabilir bir dünya bırakmak hem de dünyada yaygınlaşan bu hassasiyetleri dikkate alabilmek için sürdürülebilirliğin turizm sektöründe nasıl uygulanması gerektiği konusunda stratejik plan oluşturulması önem arz etmektedir. Bu bağlamda, Türkiye’nin 2023 Turizm Stratejisi ise turizm faaliyetlerinin küresel turizm ve kalkınma trendleri ile eşgüdümlü olarak çeşitlendirilmesini önceliklendiriyor. Ayrıca stratejik doğal, kültürel, tarihi ve coğrafi ürünlerin dengeli kullanımını ve korunmasını destekliyor. Bunu yaparken toplumun tüm kesimleri için turizm getirilerinde artış sağlayarak gelir iyileştirme ve istihdam yaratmayı amaçlıyor. Bu çerçevede, turizm yönetimi, hizmet kalitesi, tanıtım ve pazarlama ve çeşitlendirme, marka şehirler ve turizm koridorları gibi eksenler önem kazanıyor.

SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM İLKELERİ NELERDİR?

Sürdürülebilir turizm kavramı esas itibarıyla bir turizm türünü değil, farklı turizm türlerinin geliştirilmesine yönelik faaliyetler yürütülürken benimsenmesi gereken ilkeleri tanımlıyor.

Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) ve Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'ne (UNWTO) göre sürdürülebilir turizm ilkeleri şunlardır:

1) Ekonomik Süreklilik: Turizm güzergâhlarının ve girişimlerinin başarılarını sürdürebilmeleri, uzun vadede fayda sağlamaya devam edebilmeleri için tasarlanan politikaların yerelde uygulanabilirliğini ve işletmelerin ulusal ve uluslararası düzeyde ve tematik bağlamda rekabet edebilirliğini sağlamak.

2) Yerel Kalkınma: Ziyaretçilerin yerelde geceleme, yerel üretici ve hizmet sağlayıcı ile buluşma, yerelde harcama oranını çoğaltıcı önlemleri destekleyerek, turizmin ev sahibi destinasyona katkısını artırmak.

3) İstihdam Kalitesi: Irk, cinsiyet, engellilik gibi konularda ayrımcılık yapılmaksızın, mesleki uzmanlaşmayı desteklemek, ücret ve hizmet kalitesini iyileştirilerek turizm ile yaratılan yerel istihdamın sayısını ve kalitesini arttırmak.

4) Sosyal Katılım ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği: Turizm faaliyetlerinden elde edilen ekonomik ve sosyal faydaların, genele yaygın ve adil bir biçimde dağıtılmasına çalışmak, ekonomik ve sosyal olarak dezavantajlı kesime sağlanan fırsatları, gelir ve hizmetleri iyileştirmek.

5) Ziyaretçi Memnuniyeti: Irk, cinsiyet, engellilik hali, yaş veya başka bir ayrımcılık yapılmaksızın, ziyaretçilere güvenli, tatmin edici, sürdürülebilir ve yenilikçi bir deneyim sunmak, "sorumlu turist" olgusunu desteklemek.

6) Yerelden Kontrol: Yerel yönetimlerin planlama, yönetim ve uygulama aşamalarında turizmin diğer paydaşları ile istişare içerisinde olmasını sağlamak, bölgede turizmin gelişimi konularında bölge halkı/toplulukları ve sivil toplumu güçlendirmek ve süreçlere dâhil etmek.

7) Toplumsal Refah: Sosyal bozulma ve istismara yol açmadan yöre halkının sosyal yapı ve kaynaklara, imkânlarla ve yaşam destek sistemlerine erişimlerini sağlayarak, yaşam kalitelerini muhafaza etmek ve iyileştirmek.

8) Kültürel Zenginlik: Tarihi mirasa, özgün kültüre, geleneklere ve yöre halkının ayırt edici özelliklerine saygı duymak ve bunların değerlerini artırmak.

9) Fiziki Bütünlük: Kentsel ve kırsal alanların kalitesini muhafaza etmek, iyileştirmek ve çevrenin fiziki ve görsel açıdan bozulmasını önlemek.

10) Biyolojik Çeşitlilik: Doğal alanların, yaşam alanlarının, yaban hayatının, türlerin ve endemizmin (yöreye özgü türlerin) korunmasını desteklemek ve bunlara verilen zararı asgari düzeye indirmek, bu uygulamalar süresince ve sonrasında koruma-kullanma dengesi gözeterek bunların bilinirliğini artırmak.

11) Kaynakların Verimli Kullanımı: Turizm tesislerinin ve hizmetlerinin gelişimi ve işletiminde, kısıtlı ve yenilenmeyen kaynakların kullanımını asgari düzeye indirmek, doğal, kültürel ve tarihi değerler söz konusu olduğunda yerel sahiplenmeyi ve ulusal ve uluslararası bilinirliği artırmak, bu uygulamalar süresince ve sonrasında koruma-kullanma dengesi gözeterek bunların bilinirliğini artırmak.

12) Çevresel Etki: Turizm işletmeleri ve ziyaretçilerden kaynaklanan hava, su ve toprak kirliliğini ve atık üretimini asgari düzeye indirmek, yöre halkını, işletme çalışanlarını ve misafirleri çevresel etki bağlamında bilgilendirmek ve "sorumlu işletme", "sorumlu turist" gibi kavramları yaygınlaştırmak.

Bu bağlamda sürdürülebilir turizm yaklaşımının yerleşmesi ve gelişmesi için kamu otoritelerine de önemli görevler düşmektedir. Bu bakımdan uygulanabilecek öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- Sürdürülebilirlik konusundaki asgari standartların belirlenerek herkesin kabul edeceği ortak bir değerlendirme kriteri oluşturulması
- Sürdürülebilirlik konusunda atılan adımların Devlet ve özel sektör ortaklığında oluşturulacak yapılanmalarla sürekli ve düzenli biçimde denetlenmesi
- Yerel yönetimlerin planlama, yönetim ve uygulama aşamalarında turizmin diğer paydaşları ile istişare içerisinde olmasını sağlamak, bölgede turizmin gelişimi konularında bölge halkı/toplulukları ve sivil toplumu güçlendirmek ve süreçlere dâhil etmek
- Sürdürülebilir turizm hassasiyeti taşıyan, bu alanda çaba gösteren seyahat acentaları ve oteller başta olmak üzere turizm sektör kuruluşlarının belgelendirilerek teşvik edilmesi - hali hazırda bu konuda T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde çeşitli belgelendirme sistemleri bulunsun da bu sistemlerin çok daha aktif bir şekilde sektörle entegre edilmesi ve çekici hale getirilmesi
- Turizm sektörünün her alanında görev alacak idareci ve personelin sürdürülebilirlik konusunda bilinçlendirilmesi- Milli Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurumu ile koordineli bir eğitim programı oluşturularak özellikle turizm alanına yönelik ihtisas eğitimi verilen gerek ortaöğretim gerekse de yüksek öğretim düzeyindeki eğitimlerde sürdürülebilirlik odaklı bir program oluşturulması
- Yerel halkın sürdürülebilir turizmin yarattığı katma değerden yararlanması için yeni global düzeyde projelerin geliştirilmesi ve bu pastanın da büyütülmesi - bu bağlamda; yaratıcı turizm, 3. yaş turizmi, gastronomi turizmi, eko-turizm gibi turizm alanlarındaki gelişimin desteklenmesi yerele katkı sağlamanın yanında turizmi çeşitlendirerek 12 aya yayacaktır

• Ülkemize gelen misafirlerin çevre konusundaki beklentileri ve duyarlılıklarıyla ilgili anket düzenlenmesi, saha araştırmaları yapılması ve sürdürülebilir turizmin ekonomik açıdan sağladığı kazanımları ortaya koyacak araştırmaların yapılarak sektörün teşvik edilmesi

• Sürdürülebilirlik çevre duyarlılığı yüksek olan seyahat severler için tercih nedeni olduğundan bu alanda atılan adımların uluslararası düzeyde kullanılarak tanıtım stratejimizin bir parçası halinde getirilmesi

• Küresel ısınmanın temel nedenini oluşturan sera gazı emisyonlarındaki artışın önüne geçmek amacıyla çevre dostu teknolojilerin kullanımının teşvik edilmesi, atık yönetiminin etkili bir biçimde gerçekleştirilmesi, turizmin tüm alanlarında sektör paydaşlarının da bilinçlendirilmesi ile enerji verimliliğinin maksimum düzeyde sağlanması

• Doğal alanların, yaşam alanlarının, yaban hayatının ve endemik türlerin korunmasını desteklemek ve bunlara verilen zararı asgari düzeye indirmek, bu uygulamalar süresince ve sonrasında koruma-kullanma dengesi gözeterek bunların bilinirliğini arttırmaya yönelik proje ve çalışmalar yapmak suretiyle Biyolojik Çeşitliliği sağlamak.

Ülkemizin en stratejik sektörü konumunda bulunan turizmin, sürdürülebilir bir şekilde gelişimini sağlamak hem gelecek nesillere daha yaşanılabilir bir dünya bırakmak hem de dünyada yaygınlaşan çevre duyarlılığı konusunda hassasiyetleri dikkate alabilmek açısından önem arz etmektedir. Devletimizin öncülüğünde atılacak adımlara sektörümüz de olumlu katkılar sağlayacaktır.

A green illustration of a globe surrounded by various icons representing sustainable living, including solar panels, wind turbines, trees, and a recycling symbol. The globe is the central focus, showing the continents of North and South America. Surrounding it are several green icons: a large house, a sun, a flower, a wind turbine, a recycling symbol, a palm tree, a sailboat, a car, and several solar panels. The entire illustration is set against a white background.

TÜRSAB
TÜRKİYE SEYAHAT AÇENTALARI BİRLİĞİ
ASSOCIATION OF TURKISH TRAVEL AGENCIES

*Güçlü bireyler.
Güçlü toplumlar.*